

og sig i det øvrige med det egentlige Kloster- væsen forsaavidt det Priorinden og Conventualinderne, samt deres Ordning og Huusholdning, betræffer ei befatte."

Her see vi, hvorledes Kong Christian VI's Fundats har holdt Klostervæsen og Godsvæsen skarpt sondrede, henlægge Ansvar for det Sidste under sig umiddelbart og fastholdt som Bestyrer den Mand, der havde været saavel Prinds Carls som Prindsesse S. Hedevigs særdeles betroede Mand og inde i deres Planer til Landboalmüens Forbedring. Mon dette ikke er et Bevis for, at Kongen har betragtet Godserne som sig tilhørende, forsaavidt deres Indtægter ikke vare fornødne til Opretholdelsen af den til visse klart og skarpt begrænsede Formaal indrettede Stiftelse? Det synes ogsaa, at Kongen ved at beholde den udpegede Mand, har villet sikke Bønder den samme ædle, menneskekærlige og omsorgsfulde Behandling, som de havde nydt under hans afdøde Farbroder og Fæster.

Naar Udvalgets Fleertal tager Alt dette sammen, saa seer det ikke rettere, end at Stiftelsen af Vemmetofte Kloster hviler paa en kongelig Fundats og med Rette maa kaldes en kongelig Stiftelse; at den oprindelige Stiftelse, om Nogen ogsaa mener at kunne tillægge denne noget Mere af den private Charakter end de Hospitaler og lignende Stiftelser, hvor Afsløsningsloven har været bragt i Anvendelse; dog i hvert Tilfælde kun omfatter 21 Klosterjensfruer og haad der med deres Ustyr er sat i Forbindelse, saasom et Antal fader og moderløse trængende Børn, at Alt, hvad der er tilkommet senere, strider lige imod Fundatsens bestemte Ordlyd og er indstiftet for Midler, der burde være tilflydte den kongelige Kasse, saaledes at ingen yderligere Udvidelse af Klosteret burde kunne finde Sted uden ved Lov, men fremfor Alt mener Fleertallet, at Bøndergodsset maa betragtes som staaende umiddelbart under den kongelige Bestyrelse, dets Bønder altsaa forlængst burde være gaaede over til Arvesætte eller Selveie, men i ethvert Tilfælde nu bør henføres under det foreliggende Lovforslag.

Udvalgets Fleertal mener desuden, at selv de, der ikke endnu formaae at tilegne sig denne ligefremme Opfattelse af Forholdene, maae føle sig

opfordrede til at sætte den ophøiede Testatrice et Mindesmærke, der svarer til det gode Sind for Almuen, for hvilket saavel hendes Broder Prinds Carl som hun selv vare saa vel anseete i deres levende Tids. Sætter man sig ind i disse fyrstelige Personers Maade at være paa i Forhold til deres Tid, saa tør man neppe tvivle paa, at de ikke havde villet staae tilbage for Dronning Sophie Magdalene, om de havde levet samtidigt med hende, da hun frigjorde sine Fæstere og gav dem Arvesætte.

Forinden Mindretallet, der er af den Formening, at Lovforslaget ikke bør vedtages, gaaer over til at begrunde den, skal man forudstille den Bemærkning, at man af Hensyn til den for Herlufsholms Stiftelses Vedkommende stedsfindende Proces, der har bragt Fleertallet til at udtale sig for, at bemeldte Stiftelse ikke bør indbrages under den tilsigtede Lov, ikke skal indlade sig paa, hvad der særligt kunde være at erindre i Henseende til den. — Ogsaa Gisselsfelt Kloster har Fleertallet anseet det for rigtig ikke at lade det komme ind under Loven, men Bestaffenheden af de Grunde, hvorpaa dette er støttet, medfører, at denne Stiftelse ikke kan holdes udenfor de Betragtninger, ved hvilke Mindretallets Indstilling motiveres.

Hvad nu angaaer Spørgsmaalet, om det ved Lov kan paalægges de paagjældende Stiftelser at afhænde deres Bøndergods, tør Mindretallet gaae ud fra, at det kun kan besvares bekræftende, saafremt deres Forhold til Staten er et saadant, at de i den omhandlede Henseende maae stilles i Klasse med de Stiftelser, med Hensyn til hvilke Bøndergodssets Afhændelse er foreskrevet ved Lov, en Forudsætning, hvis Rigtighed ogsaa Fleertallet har erkjendt gennem Begrundelsen af det Resultat, hvortil samme er kommet. Men de vedkommende Stiftelser staae ikke i et saadant Forhold til det Offentlige.

De Stiftelser, i Henseende til hvilke det ved Lov er tilstaaet Bøndergodssets Brugere Afgang til at faae deres Steder overdragne til